2. Urfa

F: Siz ne zamandır Urfa'da yaşıyorsunuz?

M: Ben Urfa'da doğdum. 57 senedir Urfa'dayım. Doğduğum mahalledeyim. Ailem de Urfa'lı.

F: Sizce Urfa'lı olmak ne demek? Urfa'lı insanlar nasıl?

M: Urfa'lı olmak demek misafirperverliktir. Hz. İbrahim soyundan geliyoruz. O da misafirperver, cömerttir. Ondan Urfa'lı misafirperverdir, cömerttir, sevecendir.

F: Urfa'lılar diğer kentlere göre nasıl farklı?

M: Hepimiz kardeşiz, hiç bir fark yok. Çünkü burada Arabı da Kürdü de Ermenisi de Yahudisi de hep Türk vatandaşıdır. Ben nasıl 1. sınıf vatandaşsam onlar da öyledir.

F: Örneğin ben Almanya'da kuzeyden geliyorum. Orası güneye göre daha farklıdır.

M: Kültür farkı oluyor. Mesela Urfa ve Antep arasında farklar var. Yaşama tarzları farklı mesela. Konuşma tarzları varklı. Bir Urfalıyla, bir Karadenizliyle aynı dili, aynı kültürü yaşamaz. Onların örf adeti farklı bizimki farklı.

F: Ve bu farklar neler aslında?

M: Güneydoğu Anadolu bölgesi aşiret bölgesi. Arabı, Kürdü, Türkü beraber yaşayan bir millet. Antep'te Türkmen çok vardır. O yönden mi soruyosunuz, maddi olarak mı diyosunuz?

F: Yani atmosfer olarak gibi

M: Yani buradaki insanlar devletini seven insanlar. Siz daha iyi biliyosunuz demokrasiyi. Burada insanlar belediye başkanını seçer. Milletvekilini seçer.

F: Devleti seven insan ne demek?

M: Daha açık konuşayım. Güneydoğu Anadolu bölgesinde PKK diye bir örgüt var. Kürt kardeşlerimizin bir kısmı onları sever, devleti sevmez. Halbuki bu topraklarda yaşıyosunn. Ben daha aydın olasın diye anlatayım dedim. Biz vatanını, bayrağını seven insanlarız. Bu bölgede Kürt vatandaş çok yaşar.

F: Sizin mahalleniz nasıl bir yer kim oturuyor?

M: Her türlü insan yaşar. Arabı da Kürdü de, Suriyelisi de. Sadece şu ara Suriyeliler %40. Orta geliri olan bir mahalle yani fakir bir mahalle.

F: Yaş oalrak

M: Yaşlıların mahallesi

F: İnsanlar çalışıyosa, ne iş yapıyor genelde

M: Yani Türkiye'de biliyosun çalışmayan azdır, bu mahallede seyyar satıcı insan var. Sebze satan, fırıncı, kasap genelde esnaflar.

F: Evde ne dil konnuşuyosunuz?

M: Türkçe, Arapça da biliyorum. Maşallah siz de dil biliyorsunuz, Almanca, İngilizce, Türkçe. Ne kadar lisan bilirsen o kadar toplumun içinde olursun.

F: Mahallenizde Suriye'li var mı? Çok mu, az mı?

M: Yüzde 40 Suriyeli şu an.

F: Onlar ne yapıyorlar.

M: Savaştan dolayı Trkiye'ye sığındılar, şimdi devlet onlara gıda yardımı yapıyor. BM onlara maaş bağlıyor, 150 tl her vatandaşa maaş bağlıyor. 10 kişilerse 1500 lira alıyorlar. Hayat pahalılığı olmaya başlayınca çalışmaya başladılar. 9 senedir bu insnanlar burada. Demir işçisi var, kasabı var. Yavaş yavaş Türkiye'ye uymaya başladılar.

F: Sizce bunu yaparak uyumları başarılı oluyor mu?

M: Bazı insanlar sıkıntılı. Mesela 7-8 çocuğu var burada sıkıntı çekiyor. Fakir insan çok. Burada sivil örgtler var mesela. 3-5 tane dernek. Dernekler bunlara gıda yardımı yapıyorlar. Onlar olmasa hayatta tutunamazlar burada Urfa'da. Onlara battaniye, gıda, maddi yardım yapıyorlar. Hayırseverler var. Devlette bunları mesela doktor, ilaç giderini devlet karşılıyor. Hepsinin bir kimliği var.

F: Bu devlet işleri için size geliyorlar mı?

M: Çok gelirler. Bugüne kadar sosyal kurumlar bize geliyorlar. Biz kendilerini evlerine götürüyoruz. Mesela hayırseverler var, durumu iyi onlara ekmek almaları için fiş bağışlıyorlar.

F: Onların çoğu aynı yerde mi yaşıyor

M: Karma birazı A sokağında, kimi B sokağında, diğeri C sokağında. Karışık.

F: Buradaki insanların Suriye'lilerle günlük hayatta muhabbeti oluyor mu?

M: Burada, Antep'te bir sorun yok. Zaten bunlar Suriye'ye komşu ülkeler. Akrabalık var, dil lisan şeyleri var. Bir sorun olmuyor. Ama Aksaray'da, Adana'da sorun oluyor. Biz sabah 5-6'da kalkıp mesaiye gidiyoruz, akşam oldu mu yatıyoruz. Onlar geç yatmayı seviyorlar, bir Suriye'li gece 2-3 'e kadar yatmaz. Nargile içer, gezer, eğlenir. Suriye'linin sesi görüntsü çok onu söylemek istiyorum. Eğlence hayatını çok seviyorlar.

F: Buradaki günlük hayatı nasıl hayal etmeliyim? Onlar birbiriyle konuşuyorlar mı?

M: Tabii tabii hatta birbirine kız veriyor. Pek çok kardeşimiz Suriye'li hanım almış. Akrabalık olmuş.

F: Evlendiklerinde bu nasıl karşılanır?

M: Güneydoğu Suriye'nin komşusu ondan pek sıkıntı olmuyor. Etrafta oluyor da burada olmuyor. Mesela Suriye'li kadın evleniyor kocasının parasını çalıp kaçıyor. Burada da Suriye'li vatandaş iki eş birden alıyor. Burada da sıkıntılar var.

F: Sizce Suriyeli ve Türkiye vatandaşları kültürel olarak farklı mı?

M: İster istemez iletişim sıkıntımız oluyor. Mesela Halep'lisi, Şam'lısı buraya geldiğinde sıkıntı oluyor. Mesela onlar lahmacun yapıyorlar, biz köfte yapıyoruz yemek kültürümüz de aynı.

F: Yaşam tarzı olarak da biz farklıyız dediniz.

M: Evet, bizde çalışmasak olmaz onlar yatıyorlar gece hayat başlıyor onlara. Biz gece dinlenip sabah çalışıyoruz.

F: O zaman o kadar benzemiyorsunuz.

M: Bazen benzemiyoruz. Ama Türk milleti çalışır, akşam evine gelir ailesiyle yemeğini yer dinlenir. Bunlar daha eğlence seviyor. 9 senedir Suriyeliler var, herkesin kendi yaşından arkadaşları var. Mesela bizim orta yaştan arkadaşlarımız var. Biz birimize gideriz. Gençlerde de var. Biz iç içe geçmişiz artık. Türk ve Suriye vatandaşlarının arkadaşlıkları var.

F: Suriyeliler hakkında genel olarak ne düşünüyor buradakiler?

M: İster sevelim ister sevmeyelim. Bu insanlar toplumun içindedir ona göre uyum sağlamak zorundayız. Ben sevmedim diye adam gidecek mi? Bu şehirde mecburen uyum sağlayacağız. Bunları diyalogla çözmeye çalışıyoruz.

F: Bazen gittiğim yerlerde öfke de var.

M: Urfa değişik bir yerdir, hem Türk hem Arap. Mesela Süleymaniye mahallesi ırkçılık oluyor. Mahalleye göre farklılık oluyor.

F: Bu biraz insanların dilinne göre.

M: Mesela Kürt vatandaş için Arap gelince sıkınntı oluyor. Onnlar çalışan kesim. Bizimkiler çalışır, gece hayatı sevmezler Suriyeliler eğlenmeyi seviyor, uyuşmuyorlar. Mesela Kürt vatandaşımız diyo ki Suriye'liden devlet vergi almıyor. Sosyal yardım yapıyor, elektrik, su beleş. Biz burada vergi veriyoruz, askerlik yapıyoruz yani devletimiz ayrımcılık yapıyor diyor. Ben devlete prim veriyorum, çalışıyorum, sosyal güvenliğim oluyor. Çalışmadan aynı sosyal güvenliği paylaşıyoruz. Suriyeli'den almıyor katkı parası. Ben ödüyorum, diyorlar. Bu sıkıntılar var.

F: Neden özellikle Kürt vatandaşları bunu düşünüyor?

M: Türk vatandaşı da bunu düşünüyor.

F: Arap vatandaşı anlayabildiği için o kadar kötü bakmıyor mu?

M: Evet anlayabildiği için dilini diyor bu garibandır. Ha Suriyeli Kürtler de var. Eyyübiye tarafı Suruç tarafında oturuyor Kürt vatandaşlar.

F: Ben İstanbul'da oturduğumdan beri Türk haberlerini takip etmeye çalışıyorum. Din kardeşliğinden bahsediliyor bu ne demek?

M: Hepimiz insanız o ayrı. Şimdi canım kardeşim bu ülke %99 Müslüman, Müslüman demek namaz kılmak, hacca gitmek, oruç tutmak. Onlarda da olduğu için bu Müslüman kardeşi oluyoruz demek.

F: Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M: Güneydoğu tarafında beraber namaz kılıp oruç tutuyoruz. Beraber faaliyetlerimiz var. Istanbul metropol bir şehir her türlü insan var.

F: Siz din kardeşi olarak onlara daha yakın hissediyor musunuz?

M: Evet tabiii

F: Bunu nasıl tarif edersiniz?

M: İnsanlık herkesi cenab-ı Allah yaratmış. Onlar da Hz. Muhammed'in ümmeti. Onlar benim din kardeşim oluyor. Ama Ukrayna'daki, Almanya'dakine insani kardeş olarak bakıyoruz.

F: Onların başka dini olsa onlardan şüphelenilir miydi?

M: Burada ister istemez sıkıntı olurdu. Batı'daki mesela insandır ama kardeşim değildir. Arkadaşımdır. Senle ben arkadaşız.

F: Yani aynı şeylere inandığınız için, aynı değerleriniz olduğu için onları daha iyi biliyorsunuz.

M: Aynen öyle.

F: Burada çok Suriye'li var, hem bennziyosunuz hem farklısınız. Suriye'lilerin Türkiye'deki yaşantıları boyunca sizde bıraktığı intiba neydi?

M: Bizim burada illaki bir bağımız var. Güney Doğu Suriye'ye komşu. Batı'dakilerin mesela yaşam tarzı farklı, onların giyimi farklı.

F: Yani buraya gelmeleri nasıl bir intiba bıraktı.

M: Yani çoluk çocuğunu alıp gelmiş, biz bakıyoruz garibandır. Allah yardım etsin diyoruz.

F: Eğer Suriye'liler dönmek yerine kalmaya karar verse mahallemizdekiler buna karşı nasıl hissederdi?

M: Tabii ki gitmelerini isteriz. Burada kalırlarsa ayrımcılık olur. Ben devlete vergi veriyorum, askerlik yapıyorum. Ondan devlete vatandaş olsunlar istemem. Topraklarına gitsinler, okullarını, hastanelerini devletleri yapsın. Yani orada kadın eşitliği olmadığı için kızlarını burada veriyorlar. Eşlerimiz kızıyor, kadınlarımız istemiyorlar.

F: Yani buradaki kadınlar için tehdit gibi mi?

M: Buradaki kadınlar burada oldukça çok eşlilik artıcak, ahlak bozulucak diye düşünüyorlar.

F. Yani kadın olarak farklı istiyor.

M: Suriye de çok kültürlü bi devlet. İngiliz'i var, Ermeni'si var. Bunlar sosyal işleri seviyor.

F: Kadınlar ne diyor peki?

M: Bizim burada kadınlarımız eşlerine sadık. Bu Suriyeli kadınlar bir iki yıl sonra kocasından ayrılıyor. Normaldir diyor. Ayrı bir izdivaç yapıyor. Bizim burada yok. Namus kavramı diye bir şey var. Eşine sahip çıkıcan, o sana sahip çıkıcak. Bizim burada kadınımızın nfarklı bir erkekle muhabbeti olmaması gerekir. Cinsellik ortadadır.

F: Suriye'liler kalırsa Türk olabilirler mi?

M: 1985'lerde Afganistan'da savaş oldu. Afgan vatandaş buraya geldi, çoğu burada vatandaş oldu. Şimdi onlar vatandaş oldu, kadın alıp kadın veriyoruz. Bunnlarla da olabilir, ülkelerinde savaş biter dönerler. Ya da vatandaş olanlar olur. Ancak hepsinde değil. Burada 5 milyon insan var. Bunların hepsini taşıyamayız. 4 milyonnu 4.5 milyonnu gider geri kalana veririz. Yoksa sıkıntı olur.

F: Nasıl?

M: Sıkıntı olur. Diyorum ya biz burda askerlik yapıyoruz, vergi veriyoruz. Biraz pahalı devlet için. Çünkü burada 5 milyon insan ekonomimiz çekemez. Ama devletimiz zenngin olsa, onlara sınırda, sınırda okul, hastane yapar bakar onlara. O zaman sıkınntı olmaz. Ama içeride sıkıntı olur.